



Že kmalu po osvoboditvi in končani revoluciji je pri nas prišlo v navado – in prav je tako – da v prvih dneh februarja svoje misli in svoja dejanja posvečamo naši kulturi, njenim problemom in nalogam v zvezi z njimi, še posebno takrat, kadar se dotikajo Prešerna, njegovega življenja, dela, njegove misli in njegovega sporočila nam, njegovim dedičem.

In kako bi naj ne mislili nanj in njegove naslednike pri osveščanju slovenskega ljudstva mi, ki živimo in delamo v srcu Ljubljane, mesta, kjer vsak kamen, vsaka hiša spominja na velike dogodke slovenske zgodovine, kjer so se tokovi naše kulture med seboj srečevali in medsebojno oplajali, se vrteli v strugo evropske kulturne zgodovine ter jo bogatili, kjer nas vse opozarja na velike ljudi, ki so tu delali, se spopadali s svojim časom in s tistimi, ki so hoteli zavirati njegov napredni tok.

Tu se je rodila dolga vrsta pomembnih osebnosti ne le naše narodne kulture, temveč – in žal o tem naša javnost bolj malo ve – evropske kulturne in znanstvene misli nasploh. Rodili so se in mnogi med njimi pozneje tudi delovali v stavbah, ki so biseri arhitekture tega prostora in ki danes – zob časa je pač neusmiljen!

Dolg do dediščine je dolg do zanamcev

– kličejo po obnovi, po ponovnem posegu človekovega znanja in rok, saj jim sicer grozi propad, nam pa velika vrzel v zakladnici naše kulturne dediščine.

Gotovo je, da to zahteva velika finančna sredstva, toda kdo bi tega denarja ne žrtvoval, če gre za dokazila o našem tisočletnem obstoju na tem mestu, za dokazila, da smo tu obstajali kot visoko kulturni narod. Vse premalo se zavedamo tega, da je domače ali tuje plemstvo ter pozneje meščanstvo svoja bivališča, njihov okras in njihovo – včasih prav razkošno – opremo le naročilo in plačalo z denarjem, ki so ga služile žuljave roke slovenskih kmetov in delavcev. Ustvarili pa teh arhitekturnih, kiparskih, slikarskih in urbanističnih spomenikov niso oni, temveč sinovi tistega razreda, ki mu tudi mi sami pripadamo in ki je z revolucijo končno prevzel oblast – tudi nad temi spomeniki.

Mi torej, edini logični in upravičeni dediči umetnostnega sporočila svojih razrednih prednikov, mi smo prvi dolžni to sporočilo ohranjati, ga čuvati in ga neokrnjenega izročiti v roke potomcem. In za to si tudi prizadevamo.

Če je bila ta dediščina, to staro mestno jedro, dalj časa na robu našega interesa, se je to pač zgodilo po logiki potreb razvoja družbe in tudi mesta samega. Danes je čas, da posvetimo tem vprašanjem več časa, truda in denarja. Naj to staro mesto, ki je bilo nekoč središče vsakršnih oblik življenja v Ljubljani, spet postane živahno, kot je bilo nekoč, čeprav v drugem, plemenitem smislu. Naj postane cilj neštetihi poti naših ljudi, ki si žele po delu prijetnih, vedrih in bogatih misli in uric. Naj postane odprta knjiga vsakomur izmed nas.

Preprosto rečeno – za konec tegale razmišljanja ob našem kulturnem prazniku – storimo vse, da bo staro mesto vsem, ki bodo namenoma ali po naključju vanj namerili svoj korak, tisti dan spremenilo v kulturni praznik!

MILAN SLEMIK

DOGOVORI

GLASILO SZDL LJUBLJANA CENTER

Leto XI – 1. februar 1983

Štev.: 2 – BREZPLAČNO

IZ POGOVORA MITJE RIBIČIČA S KOMUNISTI KS GRADIŠČE

Plačujemo ceno za hitri razvoj

Mitja Ribičič, predsednik predsedstva CK ZKJ se je kot krajan KS Gradišče na povabilo tamkajšnjega sveta ZK v ponedeljek, 25. januarja pogovarjal s komunisti te krajevnne skupnosti. Pogovora so se udeležili tudi člani vodstev družbenopolitičnih organizacij v občini Center in mestne organizacije ZK

Ribičič je uvodoma dejal, da so tovariši, ki so bili izvoljeni na 12. kongresu ZK, prevzeli svoje dolžnosti v najtežjih razmerah. Krizi v svetu, ki je zelo podobna tisti v tridesetih letih med obema vojnama, je sledil izredno težak položaj tudi v naši državi.

Kljub kopici težav pa je Jugoslavija v letu 1982, ki je bilo eno najtežjih in najbolj zapletenih po vojni, uspela odplačati pet milijard dolarjev inozemskih dolgov. Razen tega smo kar najbolj odločno stopili na pot stabilizacije našega gospodarstva.

Zastavlja se vprašanje, zakaj nismo v preteklosti vodili takšne politike, ki nas ne bi pripeljala do tolikšnih obremenitev. Nikakor se nečemo izmikati odgovornosti, je dejal Ribičič, vendar pa bi bilo narobe, če bi kritizirali vso našo dotedanjo politiko. S pomočjo tuje akumulacije smo omogočili Jugoslaviji zelo hiter razvoj, tako da smo postali iz nerazvite agrarne države srednje razvita industrijska država s 300 dolarji narodnega dohodka na prebivalca. Morali smo plačati določeno ceno, da smo lahko v nekaj desetletjih naredili tak razvoj.

Politika zadolževanja v tujini je bila nujna. Ni problem v tem, da smo jemali kredite, pač pa v tem, da jih nismo premišljeno vlagali tja, kjer bi lahko pričakovali kar najbolj optimalne rezultate. Zdaj imamo moderne zmogljivosti z zaostalo organizacijo dela in nizko produktivnostjo. Naš izvoz na konvertibilni trg je nazadoval, kljub temu, da smo prav od tam dobivali kredite. Z izvozom na klirinško področje tega nismo mogli nadomestiti.

Bilo je več variant, kako bomo prebrodili najtežje obdobje. Najslabša bi bilo tako imenovano reprogramiranje inozemskih dolgov, kar pa bi lahko imelo zelo neprijetne posledice. Prevladalo je stališče, da lahko razrešimo ta problem tako, da se naslonimo na lastne sile ob izkoriščanju velikanskih notranjih rezerv. Dovolj močni smo, da lahko uspemo.

Naša odločenost in usmeritev, da se kljub težavam ne zapiramo pred svetom, je naletela na razumevanje in odobravanje v tujini. Uspešno gredo h koncu pogovori o pomoči v obliki kratkoročnih komercialnih kreditov, s katerimi naj bi zagotovili predvsem repro-

dukcijski material za izvozno usmerjeno industrijo in za zagotovitev najnujnejših življenjskih potrebščin.

Lahko govorimo, da gre za veliko zmago Jugoslavije, za katero pa ne smemo dovoliti, da bi se spremenila v Pirovo zmago. Od nas je odvisno, kako bomo uporabili sredstva, ki jih bomo dobili za prebroditev najtežjih problemov.

Pred leti smo ukinili zvezni državni kapital in izvenproračunsko potrošnjo. Zaradi tega se je močno okrepila materialna moč republiških in pokrajinskih državnih struktur in njihov pritisk za zadolževanje doma in v svetu. Nastala je močna fronta potrošnje in zadolževanja, federacija pa je postala dejavnik, ki je določal pogoje in razsojal. To je nujno ustvarjalo konflikte. Ne smemo dovoliti, da bi bil ZIS še naprej nekakšen zvezni komercialni direktor.

Republike in pokrajini se morajo usposobiti za medsebojno dogovarjanje. Nihče ne bi smel v republiki opravljati neke odgovorne funkcije, če pred tem ni delal na nekem odgovornem položaju v federaciji in če ni tako dober spoznal problemov o položaju v vsej državi. V tem pogledu se mora radikalno spremeniti tudi odnos republik in pokrajin do zveznih organov.

N. I.